

POLSKA
RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

URZĄD
PATENTOWY
PRL

OPIS PATENTOWY

65848

Patent dodatkowy
do patentu _____

Zgłoszono: 07.IV.1970 (P 139 856)

Pierwszeństwo: _____

Opublikowano: 30.XII.1972

Kl. 21e,19/00

MKP G01r 19/00

CZYTELNIA

UKD
Urzędu Patentowego
Polskiej Rzeczypospolitej

Współtwórcy wynalazku: Stanisław Lotoński, Wojciech Chrystowski

Właściciel patentu: „Era” Zakłady Wytwórcze Przyrządów Pomiarowych
im. Janka Krasickiego, Warszawa (Polska)

Miernik analogowy przeznaczony do pomiarów stałych napięć i prądów

1

Przedmiotem wynalazku jest miernik analogowy przeznaczony do pomiarów stałych napięć i prądów.

Znane są mierniki posiadające układy kompensatorów o dużej dokładności pomiaru, składające się z dwóch obwodów, z których obwód zewnętrzny stanowi dzielnik napięcia lub bocznik prądu, a obwód wewnętrzny złożony jest z połączonych oporności oraz stabilizowanego źródła napięcia, przeznaczonego do kompensacji mierzonej wartości.

Napięcia z obu obwodów włączonych galwanicznie, porównywane są przez czuły galwanometr. W miernikach takich odczyt dokładnej wartości możliwy jest jedynie przy całkowitej kompensacji, którą stwierdza się przy braku wychylenia galwanometru.

W miernikach takich, poza przypadkiem całkowitej kompensacji, między obu obwodami płyną prądy wyrównawcze, powodujące dodatkowe błędy, przez co zmniejszają dokładność pomiaru w przypadku stosowanego odczytu analogowego.

Znane są również mierniki analogowe nie posiadające układów kompensacyjnych, a mianowicie mierniki magnetoelektryczne, elektromagnetyczne lub elektrodynamiczne przeznaczone do dokładnych pomiarów. W miernikach tych, z uwagi na niestabilność wpływu temperatury, niestabilność obwodów magnetycznych, starzenia się elementów,

2

nie można uzyskać stabilności wskazań lepszej niż wymaganej dla klasy 0,1.

Celem wynalazku jest wyeliminowanie wszystkich wyżej wymienionych wad a tym samym zwiększenie dokładności wskazań miernika w określonych przedziałach wartości mierzonej.

Cel ten został osiągnięty za pomocą miernika posiadającego ustrój pomiarowy zawierający dwie cewki, oraz zespół oporników stanowiący bocznik lub dzielnik napięcia i który to miernik polega na tym, że jedna cewka ustroju pomiarowego połączona jest z zespołem oporników stanowiących bocznik lub dzielnik napięcia, a druga cewka połączona jest ze stabilizowanym i regulowanym źródłem prądu lub napięcia.

Miernik według wynalazku pozwala na dokonywanie pomiarów wartości niższych od wartości wzorcowego napięcia odniesienia. Przedmiot wynalazku jest przedstawiony w przykładzie wykonania na rysunku, który przedstawia ogólny schemat miernika.

Opornik R wraz z diodą Zenera E_N stanowi dokładny stabilizator napięcia stałego przyłożonego do zacisków Z . Zespół oporników $R_1, R_2 \dots R_n$ połączony jest z cewką I organu ruchomego za pośrednictwem przełącznika P_I służącego do skokowej regulacji prądu. Druga cewka II połączona jest z zespołem oporników $r_1, r_2 \dots r_n$, przełączalnych przełącznikiem P_{II} , a następnie z zaciskiem pomiarowym P_m .

Działanie miernika jest opisane poniżej. Układ stabilizatora zapewnia stałe napięcie wzorcowe o odpowiednio dobranej wartości. Za pomocą pierwszego przełącznika P_I uzyskuje się skokową zmianę prądu kompensującego w cewce 1 a tym samym kompensację ściśle określonych wartości prądu płynących w obwodzie drugiej cewki II. Nieskompensowaną wartość prądu w cewce II odczytuje się na odpowiedniej podziałce przyrządu, odpowiadającej ustalonemu położeniu przełącznika P_I . Przełącznik P_{II} służy do zmiany rzędu wartości mierzonego napięcia.

Zastrzeżenie patentowe

Miernik analogowy przeznaczony do pomiarów stałych napięć i prądów, posiadający ustrój pomiarowy zawierający dwie cewki oraz zespół oporników stanowiących bocznik lub dzielnik napięcia, **znamienny tym**, że jedna cewka ustroju pomiarowego połączona jest z zespołem oporników ($r_1, r_2 \dots r_n$) stanowiących bocznik lub dzielnik napięcia, a druga cewka połączona jest ze stabilizowanym i regulowanym źródłem (III) prądu lub napięcia.

